

AKTUALITĀTES SIEVIEŠU UN VĪRIEŠU VIENLĪDZĪGU TIESĪBU UN IESPĒJU VEICINĀŠANĀ

AUGUSTS 2024

LATVIJĀ:

- Augustā Sabiedrības integrācijas fonds uzsāka pieteikšanās procesu bezmaksas mācībām “Skatu punkti”. Mācības palīdzēs izprast un iegūt praktiskas iemaņas un risinājumus iekļaujošas darba vides un klientu attiecību aspektos, kā arī diskriminācijas novēršanā un starpkultūru komunikācijā.
- Jau trešo reizi norisinājās Latvijas Nacionālās bibliotēkas un Latvijas Mākslas akadēmijas veidotā Vasaras skola ar mērķi izcelt avotu pētniecību un lielo materiālu dažādību, kas glabājas Latvijas atmiņu institūcijās. Šogad galvenā uzmanība tika pievērsta feminisma un dzimtes studiju atziņām un pētniecības metodēm, ar kurām Vasaras skolas publiskajā programmā dalījās arī mākslas pētnieki no citām valstīm.
- Augustā tika izdota feminisma teoriju pētnieces un mākslas kuratores Janas Kukaines grāmata “Viscerālā estētika: afekti un feministiskā māksla postsociālismā”. Grāmatā autore sniedz atbildi uz jautājumu, kā domāt par feministisko mākslu postsociālisma situācijā, īpaši Latvijas kontekstā.
- Latvijas sabiedrībā aktīvi norisinās diskusijas par sieviešu dalību obligātajā militārajā dienestā. Aizsardzības ministrs Andris Sprūds, kā arī Nacionālo bruņoto spēku komandieris Leonīds Kalniņš ir rosinājuši apsvērt sieviešu iesaukšanu obligātā kārtā valsts aizsardzības dienestā, taču par to ir nepieciešamas plašākas diskusijas parlamentā un sabiedrībā kopumā.
- Latvijas Hidroekoloģijas institūta zinātnieces Svalbārdā pēta mikroplastmasas piesārņojumu. Institūta vadošā pētniece Inta Dimante-Deimantoviča un zinātniskā asistente, doktorante Marta Barone kopā ar pētniekiem no Lietuvas un Taivānas šovasar devās ekspedīcijā uz Svalbāru, lai ņemtu dažādus paraugus un noteiktu, kā mikroplastmasa varētu ietekmēt arktiskās ekosistēmas.

- Mobinga mazināšanai skolā un pedagogu izglītošanai šogad turpinās pērn aizsākto kampaņu “Apturēsim mobingu skolās!”. Tās mērķis ir pilnveidot Latvijas skolēnu sociāli emocionālās prasmes un šogad īpaši atbalstīt klašu audzinātājus. Kampaņā iegūtie līdzekļi tiks ziedoti "ESI/centram", kas organizēs klašu audzinātājiem bezmaksas apmācību programmu – treneru kursu, kā arī vairāk nekā 100 skolām visā Latvijā dāvinās speciāli veidotus grāmatu un mācību materiālu komplektus vardarbības un mobinga novēršanai, informēja kampaņas organizētāji.

E I R O P Ā :

- Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts (EIGE) ir publicējis analītisku apskatu par to, kā ar dzimumu saistīti stereotipi un nevienlīdzība starp vīriešiem un sievietēm ietekmē darba un privātās dzīves saskaņošanas iespējas, kā arī pilnvērtīgu iesaisti darba tirgū.
- EIGE ir nācis klajā ar statistikas datu apkopojumu par dzimumu līdztiesības situāciju Eiropas Savienībā biznesa un finanšu sektoros.
- Īrijā ir stājušies spēkā jauni noteikumi vajāšanas upuru aizsardzībai. Jaunie noteikumi ļaus personām, kas cietušas no vajāšanas, vērsties apgabaltiesā, lai saņemtu civiltiesisku rīkojumu, kas aizliedz šādu vajāšanu turpināt. Jaunā civiltiesisko rīkojumu sistēma ļauj rīkoties ātrāk, neprasot tik daudz pierādījumu, kas nepieciešami, lai panāktu notiesājošu spriedumu krimināllietā. Šie pasākumi paplašina arī aizsardzības līdzekļus, kas pašlaik pieejami tikai noteiktai grupai cietušo. Noteikumi ir attiecināmi uz visiem vajāšanas upuriem neatkarīgi no viņu attiecībām ar noziedzīgā nodarījuma veicēju.
- Kara un emigrācijas dēļ Ukraina piedzīvo darbaspēka trūkumu, tādēļ sievietes iesaistās profesijās, kurās parasti tika nodarbināti tikai vīrieši. Tā, piemēram, sievietes arvien aktīvāk strādā ogļraktuvēs, tēraudlietuvēs, kā arī ir uzsākta programma, lai apmācītu sievietes vadīt kravas automašīnas.

P A S A U L Ē :

- Aicinām iepazīties ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) publicētajiem ziņojumiem par to, kā mākslīgais intelekts var ietekmēt līdztiesības situāciju un iekļaušanu izglītības procesā, kā arī par to, kādi ir vīriešu un sieviešu paradumi izmantot dažādās pārvietošanās iespējas.
- Lai veicinātu darba un privātās dzīves veiksmīgāku saskaņošanu, Austrālijā tika pieņemts likums, kas darbiniekiem ļauj ignorēt darba e-pastus vai zvanus pēc darba dienas beigām. Saskaņā ar noteikumiem darba devējiem un darbiniekiem ir jāmēģina atrisināt strīdus savā starpā. Ja tas nesekmējas, lai rastu risinājumu, var iejaukties Austrālijas Taisnīga darba komisija, kas būs tiesīga darba devējam aizliegt saziņu ar darbinieku pēc darbalaika. Par komisijas rīkojumu neievērošanu darbiniekam var uzlikt naudas sodu līdz 19 000 Austrālijas dolāru jeb 11,5 tūkstošus eiro, bet uzņēmumam – līdz 94 000 Austrālijas dolāru jeb gandrīz 57 tūkstošus eiro.
- Saskaņā ar Dienvidkalifornijas Universitātes Annebergas iekļaušanas iniciatīvas ikgadējo ziņojumu - tikai 32% no visiem filmu varoņiem 2023. gada 100 populārāko filmu topā bija sievietes vai meitenes. Tāpat 2023. gadā tikai 12% filmu režisoru bija sievietes, kas ir tikai par 3% augstāks rādītājs nekā 2022. gadā.
- Afganistānā “Taliban” režīms ieviesis kārtējo likumu, kas ierobežo sieviešu tiesības. Šoreiz likums aizliedz publiskās vietās atskaņot dziesmas un paziņojumus sieviešu balsī. Līdz ar to Afganistānā šobrīd noris kampaņa, lai publiskajā transportā, lidostās, stacijās un citur no jauna ieskaņotu nepieciešamo informāciju un tā skanētu tikai vīriešu balsīs. Arī radio ēterā sievietes vairs nevarēs runāt - vienīgais izņēmums ir reliģisku dziesmu dziedāšana.
- Vairāki desmiti tūkstošu sieviešu Rietumbengālijas štatā Indijā devās gājienā, protestējot pret augustā notikušo ārstes praktiķes izvarošanu un slepkavību valsts pārvaldītā slimnīcā Kolkatā. Koordinētais sieviešu gājiens vairākās Indijas pilsētās bija kulminācija teju nedēļu ilgiem protestiem. Indijas premjers Narendra Modi par noziegumiem pret sievietēm aicinājis piespriest stingrus sodus.